

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Bc. C. Š.**, zast. Mgr. Olgou Jiríčkovou, advokátkou, se sídlem Novoměstská 960, Chrudim, proti žalovanému: **ředitel Vyšší policejní školy MV v Pardubicích**, se sídlem Na Spravedlnosti 2516, Pardubice, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích, ze dne 1. 7. 2008, č. j. 52 Ca 12/2008 – 99,

t a k t o :

- I.** Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích, ze dne 1. 7. 2008, č. j. 52 Ca 12/2008 – 99, **se zrušuje.**
- II.** Žaloba **se odmítá.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 7. 5. 2003 žalobce požádal žalovaného o uvolnění ze služebního poměru. V žádosti uvedl: „*Touto cestou žádám o uvolnění ze služebního poměru v zákonné lhůtě za předpokladu, že bych měl být zproštěn výkonu služby z důvodů současného trestního stíhání...*“.

Dne 20. 6. 2003 žalobce vzal podáním adresovaným žalovanému svou žádost o uvolnění ze služebního poměru zpět. Obdobné zpětvzetí podal opětovně dne 2. 7. 2003.

Dne 4. 7. 2003 vydal žalovaný pod č. 50/2003 vůči žalobci „*Oznámení ředitele Střední policejní školy MV v Pardubicích ve věcech služebního poměru*“ a v něm uvedl: „*Podle § 103 písm. b) zák. ČNR č. 186/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dnem 31. července 2003 končí služební poměr příslušníka Policie České republiky uvolněním.*“ V odůvodnění konstatoval, že „*jmenovaný dne 7. 5. 2003 prokazatelným způsobem doručil žádost o uvolnění ze služebního poměru podle § 105 zákona ČNR č. 196/92 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR.*“

Dne 7. 7. 2003 žalobce toto oznámení osobně převzal a současně se k němu písemně vyjádřil. Uvedl, že není zřejmé, zda se jedná jen o oznámení, nebo o rozhodnutí, neboť v tomto ohledu koliduje nadpis s podpisovou doložkou dokumentu. Dále konstatoval, že je na něj stupňován psychický nátlak ze strany žalovaného služebního funkcionáře a pod takovým nátlakem také sepsal svou žádost o uvolnění ze služebního poměru, kterou proto považuje za neplatný právní úkon ve smyslu § 145 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky (dále jen „zákon o služebním poměru“), neboť jej neučinil svobodně. Tuto svou žádost navíc podmínil tím, že ji podává pouze pro případ, že by byl zproštěn výkonu služby.

Dne 11. 7. 2003 pak žalobce učinil vůči žalovanému podání, v němž konstatuje, že s oznámením o uvolnění ze služebního poměru nesouhlasí, neboť není v souladu se zpětvzetími žádosti o uvolnění. Proto žádá, aby proběhlo řízení, v němž bude zjištěno, proč nebyla vzata v úvahu podmínka, již byla žádost o uvolnění podmíněna (tj. pokud by měl být žalobce zproštěn výkonu služby), a proč byl žádost o uvolnění ze služebního poměru vyložena v neprospěch žalobce. Dále požaduje, aby bylo zjištěno, proč nebyl vzat v úvahu jeho psychický stav v době podání žádosti o uvolnění ze služebního poměru, proč nebyl předem seznámen s názorem žalovaného, že nemůže již měnit svou vůli zůstat policistou před vydáním rozhodnutí (oznámení), a na základě kterého předpisu žalovaný k takovému názoru dospěl. Závěrem navrhuje, aby jeho podáním a žádostem bylo vyhověno a aby oznámení o uvolnění ze služebního poměru bylo zrušeno.

O vyřízení tohoto podání nejsou ve správní spisu obsaženy žádné doklady.

Dne 11. 3. 2008 podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích. Oznámení o uvolnění ze služebního poměru napadl v plném rozsahu. Konstatoval, že žádost o uvolnění ze služebního poměru podal ve velice nepříznivém zdravotním stavu. Jednal proti své vůli, pod nátlakem žalovaného, v tísní a pod vlivem léků. Navíc svou žádost podmínil tím, že uvolněn má být za předpokladu, že by byl zproštěn výkonu služby. Tím, že byl následně žalobci ukončen služební poměr, bylo tedy postupováno v rozporu s jeho vůlí. Žalobce dále namítal, že z oznámení o uvolnění ze služebního poměru není zřejmé, zda se jedná jen o oznámení, jak se uvádí v nadpisu tohoto dokumentu, nebo o rozhodnutí, jak je uvedeno na jiném místě tohoto dokumentu. Tímto nejednoznačným postupem žalovaný žalobci odňal možnost účinně se proti takovému aktu bránit. Žalobce navrhl zrušení oznámení o uvolnění ze služebního poměru.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, usnesením žalobu odmítl. V odůvodnění uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno již v roce 2003. Žaloba tedy byla podána opožděně.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítá, že krajský soud se nedostatečně vypořádal s tím, zda předmětné oznámení o uvolnění ze služebního poměru bylo rozhodnutím, přesto však odvíjel dvouměsíční lhůtu pro podání žaloby od oznámení rozhodnutí. Tuto otázku dosud nevyjasnil ani žalovaný. Pokud se však o rozhodnutí nejedná, nemohla ani začít plynout dvouměsíční lhůta. I kdyby se ovšem o rozhodnutí skutečně jednalo, nemohla být žaloba podána opožděně. K tomu argumentuje zejména tím, že své výhrady vůči oznámení o uvolnění ze služebního poměru, z nichž je zřejmý jeho nesouhlas s tímto oznámením, vznesl již ve svém podání ze dne 7. 7. 2003, tedy téhož dne, kdy toto oznámení převzal. Má za to, že toto podání se tedy s ohledem na svůj obsah dalo považovat za žalobu podanou u správního orgánu. Totéž pak stěžovatel tvrdí ve vztahu k svému podání ze dne 11. 7. 2003. Stěžovateli není známo, jak žalovaný s těmito podáními naložil. Pokud s nimi nenaložil v souladu se zákonem, nemůže to být přičítáno

stěžovateli k tíži. Stěžovatel navrhuje zrušení usnesení krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatuje, že považuje rozhodnutí krajského soudu za správné a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek stanovených v § 109 odst. 2 a 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, měl žalobu odmítnout ze zcela jiných důvodů, než učinil.

V první řadě je třeba vyjasnit otázku účinků žádosti o uvolnění ze služebního poměru, kterou stěžovatel podal podmíněně.

Podle § 105 odst. 1 zákona o služebním poměru *policista musí být uvolněn ze služebního poměru, jestliže o to požádá. Žádost musí být písemná a doručena policii prokazatelným způsobem, jinak je neplatná.* Podle odst. 2 pak *služební poměr skončí uplynutím dvou kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti o uvolnění, pokud se služební funkcionář a policista nedohodnou jinak.*

Žádost stěžovatele o uvolnění ze služebního poměru byla formulována takto: „*žádám o uvolnění ze služebního poměru v zákonné lhůtě za předpokladu, že bych měl být zproštěn výkonu služby z důvodů současného trestního stíhání...*“. Stěžovatel tedy svou žádost podmínil tím, že její účinky mají nastoupit teprve tehdy, pokud by příslušný služební funkcionář dospěl k závěru, že je třeba zprostit stěžovatele výkonu služby. Nejvyšší správní soud připomíná, že podmínkami se rozumí vedlejší ujednání v právním úkonu, kterým se právní účinky takového úkonu činí závislé na určité nejisté skutečnosti. Smyslem podmínek bývá vytvoření možnosti učinit právní úkon i za situace, kdy nejsou známy veškeré skutkové okolnosti, které jsou pro uskutečnění úkonu z hlediska potřeb jednajícího určující, popřípadě se předvídá možnost, že nastane situace, za které by jednající na určitém právním úkonu neměl zájem. Podmínka, již stěžovatel inkorporoval do své žádosti o uvolnění ze služebního poměru, je evidentně suspensivní (odkládací), protože má odložit nastoupení právních účinků učiněného úkonu – žádosti o uvolnění ze služebního poměru (suspensivní je taková podmínka, na jejímž splnění závisí, zda právní následky úkonu nastanou, nástup účinků právního úkonu je spojen až se splněním podmínky, podmíněný právní úkon do doby splnění podmínky nepůsobí právní účinky).

Tu je třeba vyřešit, zda lze žádost o uvolnění ze služebního poměru podmínit, případně jaké účinky má vyslovená podmínka v takové situaci. Zákon o služebním poměru výslovně nestanoví, zda žádost o uvolnění může nebo nemůže být podmíněna. Ohledně možnosti podmínit právní úkon však odkazuje na obdobné použití příslušného ustanovení zákonku práce z roku 1965 (podle § 155 zákona o služebním poměru se na služební poměr policistů použije obdobně mimo jiné § 241 zákoníku práce).

Podle § 241 odst. 1 zákoníku práce z roku 1965 *vznik, změna nebo zánik práva či povinnosti lze vázat na splnění podmínky. K podmínce nemožné, na kterou je vázán zánik práva nebo povinnosti, se nepřiblíží.*

Nejvyšší správní soud podotýká, že institut žádosti o uvolnění ze služebního poměru je svou povahou obdobný pracovněprávnímu institutu výpovědi (dané zaměstnancem) jakožto jedné z možností ukončení pracovního poměru. Je proto třeba poznamenat, jak judikatura civilních soudů i doktrína pracovního práva nahlížely za účinnosti zákoníku práce z roku 1965 na možnost spojit výpověď se splněním podmínky. „*Platnost výpovědi nelze vázat (výjimkou ze zásady uvedené v ustanovení § 241 odst. 1 zák. práce) na splnění podmínky ... výpověď [by]*

byla neplatná.“ (Nejvyšší soud o občanském soudním řízení v některých věcech pracovněprávních, občanskoprávních a rodinnoprávních. Sborník stanovisek, závěrů, rozborů a zhodnocení soudní praxe, zpráv o rozhodování soudů a soudních rozhodnutí Nejvyššího soudu, Praha 1980, s. 37). „Výpověď, na rozdíl od dohody o rozvázání pracovního poměru, nesmí obsahovat žádné podmínky, protože jejich stanovení by bylo v rozporu s účelem zákonné úpravy výpovědních důvodů, běhu výpovědní doby a vážně by narušovalo jistotu druhého účastníka pracovního poměru.“ (Jakubka, J., *Výpověď z hlediska zaměstnance i zaměstnavatele*, 2. aktualizované vydání, Praha 2000, s. 23-24). „Podmínka je přípustná jen tehdy, jestliže ji nevylučuje povaha realizovaného právního úkonu a jeho úprava podle právní normy. Tak je tomu v případě rozvázání pracovního poměru výpovědí nebo okamžitým zrušením pracovního poměru.“ (Hochman, J., Jouza, L., Kottbauer, A., *Zákoník práce. Komentář a předpisy související*, 4. aktualizované vydání, Praha 2004, s. 573).

Z uvedeného je evidentní, že za účinnosti zákoníku práce z roku 1965 bylo nepřipustné, aby výpověď obsahovala podmínku. Podmíněná výpověď byla neplatná. Hlavním důvodem takového nazírání byla právní jistota subjektů právního vztahu. Tytéž závěry je možné vztáhnout i na žádost o uvolnění ze služebního poměru. Zákon o služebním poměru nepředpokládá, že by o takové žádosti služební funkcionář vedl nějaké řízení či o ní vydával nějaké rozhodnutí. Účinky žádosti nastávají *ex lege*. Zákon o služebním poměru tedy nepočítá s žádným hodnocením, zkoumáním či posuzováním žádosti o uvolnění ze služebního poměru. Není zde tedy autority, jež by měla kompetenci (srov. čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 2 odst. 3 Ústavy) posuzovat, zda a popřípadě kdy došlo ke splnění či nesplnění podmínek, s nimiž je žádost o uvolnění ze služebního poměru spojena. Lze tudíž uzavřít, že zákon o služebním poměru (ani jiný právní předpis) nepřipouští, aby žádost o uvolnění ze služebního poměru obsahovala podmínky, neboť neexistuje mechanismus, který by byl s to odvrátit právní nejistotu mezi subjekty právního vztahu nastolenou podáním podmíněné žádosti o uvolnění ze služebního poměru. Nejvyšší správní soud je proto názoru, že žádost o uvolnění ze služebního poměru podle § 105 zákona o služebním poměru, která obsahuje suspensivní (odkládací) podmínku, při jejímž naplnění se má uvolnění realizovat, je neplatným právním úkonem ve smyslu § 145 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru, neboť se svým obsahem příčí zákonu. Na podporu tohoto závěru lze uvést i názor právní doktríny, že „*právní úkon podmíněný nedovolenou, resp. nemožnou odkládací podmínkou by byl neplatný*“ (Knappová, M., Švestka, J., Dvořák, J. a kol., *Občanské právo hmotné 1*, 4. aktualizované a doplněné vydání, Praha 2005, s. 160). Nejvyšší správní soud *in margine* dodává, že ostatně nelze nevnímat ani to, že postoj žalovaného, že byly naplněny veškeré zákonem požadované předpoklady pro ukončení služebního poměru uvolněním na základě § 105 zákona o služebním poměru, je v příkrém rozporu s vůlí projevenou stěžovatelem v žádosti o uvolnění ze služebního poměru ze dne 7. 5. 2003, jenž účinnost své žádosti spojoval právě jen s nastáním určitých okolností.

V druhé řadě je třeba posoudit – se zřetelem na právě řečené – povahu, resp. účinky oznámení o uvolnění ze služebního poměru ze dne 4. 7. 2003. Z výše uvedeného plyne, že pro ukončení služebního poměru stěžovatele tímto způsobem nebyly naplněny zákonné předpoklady. Za těchto okolností je třeba považovat oznámení služebního funkcionáře o uvolnění stěžovatele ze služebního poměru ze dne 4. 7. 2003 za rozhodnutí v materiálním smyslu. Jedná se o evidentní manifestaci vůle služebního funkcionáře ukončit služební poměr stěžovatele, materiálně tak jde o rozhodnutí o propuštění stěžovatele ze služebního poměru.

V této souvislosti je vhodné připomenout ustálenou judikaturu správních soudů i Ústavního soudu, stejně jako náhled doktrinární, podle nichž pojem „rozhodnutí“ je označením technickým a je nutno k němu vždy přistupovat z hlediska jeho obsahu a nikoliv formy. „*Nevadí, že správní orgán popřípadě vyřídil věc toliko neformálním přípisem (či formálně nedokonalým rozhodnutím bez odůvodnění či poučení o opravném prostředku) v domnění, že není jeho povinností vydat rozhodnutí v určité procesní formě. Stejně tak může být akt podroben soudnímu přezkumu, i když jeho tvorba případně vůbec*

neproběhla předpokládanou zákonnou procedurou“ (Bureš/Drápal/Mazanec, Občanský soudní řád, komentář, 5. vydání, C. H. Beck, Praha 2001, str. 1041-1042). „Není tedy podstatné, jak je příslušné rozhodnutí označeno (rozhodnutí, usnesení, rozsudek, jmenování, výměr, příkaz atd.), nýbrž skutečnost, že orgán veřejné moci tímto svým aktem autoritativně a pravomocně zasáhl do právní sféry navrhovatele, tj. tímto rozhodnutím došlo ke vzniku, změně nebo zániku oprávnění a povinností fyzické nebo právnické osoby“ (srov. např. usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 16/96, in: Ústavní soud ČR: Sbírkka náleží a usnesení, sv. 7, C. H. Beck, 1997, str. 327 a 328, z novější judikatury obdobně usnesení sp. zn. IV. ÚS 233/02, sv. 27, str. 337 a násl.).

Lze tedy učinit závěr, že pojem „rozhodnutí“ je třeba chápat jako jakýkoliv individuální právní akt vydaný orgánem veřejné moci z pozice jeho vrchnostenského postavení.

Podle § 132 odst. 1 zákona o služebním poměru může účastník řízení podat proti rozhodnutí služebního funkcionáře odvolání. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí – oznámení služebního funkcionáře o uvolnění stěžovatele ze služebního poměru ze dne 4. 7. 2003 neobsahovalo poučení o právu podat proti tomuto rozhodnutí odvolání, měl stěžovatel v souladu s § 132 odst. 4 zákona o služebním poměru možnost podat odvolání i u nepříslušného služebního funkcionáře nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. Rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 7. 7. 2003. Ze správního spisu a z písemností předložených stěžovatelem v řízení o žalobě není přesně patrné, kterými všemi podáními se stěžovatel v zákonné tříměsíční lhůtě i příslušného i nepříslušného služebního funkcionáře rozhodnutí o ukončení svého služebního poměru bránil. Pro závěr o tom, že podal proti tomuto rozhodnutí řádné odvolání zcela postačuje jeho písemné vyjádření ze dne 7. 7. 2003 (k jeho obsahu viz výše v reprodukční části odůvodnění tohoto rozsudku), kterým nepochybně proti ukončení svého služebního poměru brojí a vznáší proti němu námitky, a také podání stěžovatele ze dne 11. 7. 2003, v němž své výhrady proti ukončení služebního poměru blíže rozvádí a konkretizuje (k obsahu tohoto podání rovněž viz výše v reprodukční části odůvodnění tohoto rozsudku) a požaduje zrušení oznámení o uvolnění ze služebního poměru. Nejvyšší správní soud dodává, že posléze uvedené podání (jeho kopie) se nachází toliko ve spisu krajského soudu, do něhož je doložil stěžovatel, absentuje však – přestože podle otisku prezentačního razítka převzala toto podání Střední policejní škola MV v Pardubicích dne 11. 7. 2003 – ve správním spisu, který zjevně není úplný a není řádně veden.

Stěžovatel tedy proti rozhodnutí – oznámení služebního funkcionáře o uvolnění stěžovatele ze služebního poměru ze dne 4. 7. 2003 podal včasné a řádné odvolání. O něm dosud nebylo příslušným služebním funkcionářem rozhodnuto a jmenované rozhodnutí dosud nenabylo právní moci (srov. § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru).

Za těchto okolností postupoval Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, chybně, pokud žalobu odmítl jako opožděně podanou podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť ji měl odmítnout jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) ve vazbě na § 68 písm. a) s. ř. s., protože stěžovatel nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, ačkoli je zvláštní zákon (tj. zákon o služebním poměru) připouští. Vyčerpáním řádných opravných prostředků je přitom třeba rozumět situaci, kdy účastník řízení řádný prostředek nejen podal, ale kdy již o něm bylo správním orgánem pravomocně rozhodnuto. Nejvyšší správní soud již ve svém rozsudku ze dne 16. 11. 2004, č. j. 1 As 28/2004 – 106, (publ. pod č. 454/2005 Sb. NSS) konstatoval, že „*obecnou podmínkou ochrany práv před správním soudem je vyčerpání řádných opravných prostředků, které zákon ve správním řízení připouští (§ 5 s. ř. s.). Taková úprava není samoúčelná a má zásadní důvody. Především ochrana práv před správním soudem je původní ochranou ve věcech porušených nebo ohrožených subjektivních oprávnění a povinností veřejnoprávního charakteru; jejím cílem je zjištění, zda činností veřejné správy bylo či nebylo porušeno právo. Tento přístup se logicky odráží i v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu; generální žalobní legitimace tak dává žalobní oprávnění*

každému, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím správního orgánu. Tvrzení o tom, že správní rozhodnutí nesprávně zasáhlo do právní sféry žalobce v sobě zahrnuje předpoklad, že takové rozhodnutí je v právní moci, ať již po vyčerpání všech řádných opravných prostředků, či bez jejich využití, jestliže je právní řád nepřipouští.“

Přestože Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, žalobu odmítl a existenci důvodů pro odmítnutí žaloby shledal i Nejvyšší správní soud, bylo třeba usnesení krajského soudu zrušit a žalobu opětovně odmítnout, neboť zdejší soud důvody pro odmítnutí posoudil podstatně odlišně, vyšel ze zcela jiných právních i skutkových okolností pro odmítnutí žaloby, přičemž se současně podstatně mění i dopad rozhodnutí o odmítnutí žaloby na právní postavení stěžovatele. Zatímco podle rozhodnutí krajského soudu by situace stěžovatele byla v rámci postupu správních orgánů nevratná a cesta k nápravě v rámci soudního přezkumu jednou provždy zahrazena, podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu má stěžovatel stále právo na vyřízení svého řádného opravného prostředku – odvolání, které včas a řádně podal proti rozhodnutí služebního funkcionáře, jímž byl ukončen jeho služební poměr, a následně též na potenciální soudních přezkum rozhodnutí služebního funkcionáře o podaném odvolání.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že neshledal důvody pro postup podle § 46 odst. 5 s. ř. s., pod něhož *podal-li navrhovatel návrh proto, že se řídil nesprávným poučením správního orgánu o tom, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek, soud z tohoto důvodu tento návrh odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku správnímu orgánu k tomu příslušnému. Byl-li návrh podán včas u soudu, platí, že opravný prostředek byl podán včas.* Jakkoli lze za nesprávné poučení o opravném prostředku považovat i poučení absentující, není naplněna další podmínka pro postup podle tohoto ustanovení. To totiž vychází z implicitně vyjádřeného předpokladu, že proti rozhodnutí správního orgánu nebyl přípustný opravný prostředek podán, taková situace však v posuzované věci nenastala. Stěžovatel ve správním řízení opravný prostředek náležitě uplatnil, jen o něm dosud nebylo příslušným služebním funkcionářem rozhodnuto.

Nejvyšší správní soud rovněž vážil, zda stěžovatelem podaná žaloba není žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s., nicméně ani při veškeré možné velkorysosti nenašel v žalobě nic, co by stěžovatelově záměru domáhat se ochrany proti nečinnosti správního orgánu (služebního funkcionáře) nasvědčovalo.

Nejvyšší správní soud dále dospěl k závěru, že rovněž není na místě s podanou žalobou zacházet jako s žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, přestože stěžovatel svou žalobu nadepsal *„žaloba ve věci nezákonného zásahu služebního orgánu, nezákonného a diskriminačního postupu, nezákonného rozhodnutí, oznámení ředitele Střední policejní školy MV v Pardubicích, ze dne 4. 7. 2003, číslo 50/2003, o mém uvolnění ze služebního poměru příslušníka Policie ČR“*. Bylo již shora osvětleno, že předmětné oznámení o uvolnění ze služebního poměru je rozhodnutím. Tzv. zásahová žaloba má subsidiární charakter, výslovně vyjádřený v § 82 s. ř. s., což znamená, že zásahovou žalobu je možné použít jen tam, kde zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu není rozhodnutím. O takový případ se ovšem v posuzované věci nejedná a priorita náleží žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s., kterýmžto způsobem žalobu vyložil krajský i zdejší soud.

Nad rámec rozhodovacích důvodů Nejvyšší správní soud podotýká, že příslušný služební funkcionář by měl o stěžovatelově odvolání urychleně rozhodnout, přičemž by měl vycházet z tohoto, že odvoláním napadené „oznámení o uvolnění ze služebního poměru“ je v materiálním smyslu rozhodnutím o propuštění ze služebního poměru a že žádost o uvolnění ze služebního poměru podaná stěžovatelem je neplatná.

Jakkoli je v posuzované věci nerozhodné zabývat se stěžovatelovými poukazy na to, že vzal žádost o uvolnění ze služebního poměru dvakrát zpět, poznamenává Nejvyšší správní soud vzhledem k jejich opakovanosti a četnosti, že žádost o uvolnění ze služebního poměru není možné vzít zpět. Zpětvzetí žádosti je procesní úkon. V případě podání žádosti o uvolnění ze služebního poměru se však žádné řízení nevede, nikdo o takové žádosti nerozhoduje, služební poměr zaniká *ex lege* uplynutím času. Žádost o uvolnění ze služebního poměru je tak hmotněprávním úkonem. V takovém případě by – obecně nahlíženo – mohlo přicházet v úvahu místo zpětvzetí žádosti o uvolnění ze služebního poměru jednostranné odvolání této žádosti, nicméně zákon o služebním poměru takový (ani podobný) institut vůbec nezná a s jednostrannou změnou účinků takové žádosti vůbec nepočítá, tudíž lze uzavřít, že učiněným projevem vůle žadatele směřujícího k ukončení služebního poměru je od okamžiku jeho doručení služebnímu funkcionáři žadatel i služební funkcionář vázán a žádost o uvolnění ze služebního poměru tak nelze jednostranně odestát. Změnit zákonem předpokládané účinky doručené žádosti o uvolnění ze služebního poměru lze toliko dvoustranným právním úkonem – dohodou žadatele a služebního funkcionáře, jak to předpokládá § 105 odst. 2 *in fine* zákona o služebním poměru.

Vzhledem k tomu, že v projednávané věci odmítl Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, podanou žalobu z podstatně jiných důvodů, než pro které tak měl učinit, Nejvyšší správní soud jeho rozsudek podle § 110 odst. 1 ve vazbě na § 46 odst. 1 písm. d) a § 68 písm. a) s. ř. s zrušil a žalobu odmítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.

Vzhledem k tomu, že na meritorní projednání stěžovatelovy věci jak v řízení před krajským soudem, tak i v řízení před Nejvyšším správním soudem nedošlo a v řízení před žádným z uvedených soudů ani neproběhlo jednání, má stěžovatel právo na vrácení soudního poplatku za žalobu i za kasační stížnost podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, *per analogiam*. S ohledem na § 3 odst. 1 věta druhá a odst. 4 citovaného zákona, podle něhož je k rozhodování ve věcech soudních poplatků za žalobu ve správním soudnictví a za kasační stížnost příslušný toliko krajský soud, nemůže o vrácení soudních poplatků zaplacených stěžovatelem rozhodnout Nejvyšší správní soud, ale tato věc je zcela v rukou Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. září 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu